

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Fakultní mateřská škola se speciální péčí

Arabská 20/681, 160 00 Praha 6 Vokovice

Identifikátor školy: 600 038 980

Termín konání orientační inspekce: 15. a 16. ledna 2003

Čj.:	010 0058/03-1029
Signatura:	oa6aw114

CHARAKTERISTIKA PŘEDŠKOLNÍHO ZAŘÍZENÍ

Fakultní mateřská škola se speciální péčí je právním subjektem zřízeným Městskou částí Praha 6. Předškolní zařízení je čtyřtřídní, ve třech třídách je integrováno celkem 11 dětí se speciálními potřebami, čtvrtá speciální třída je pro děti s kombinovanými vadami. předškolního zařízení. Kapacita je v Dohodě o počtu dětí pro letošní rok stanovena na 25 dětí v jedné třídě a 10 ve třídě speciální, tj. celkem 85 dětí. Tato kapacita je naplněna. Vysoké počty zapsaných dětí vzhledem k integraci dětí se speciálními potřebami řeší ředitelka školy zdvojnásobáním pedagogických zaměstnanců v dopoledních hodinách. Všechny třídy jsou věkově heterogenní.

V loňském roce byla v mateřské škole provedena rozsáhlá rekonstrukce, která v některých částech objektu není ještě zcela dokončena. Řádný provoz v rekonstruovaných prostorách byl umožněn až v polovině listopadu. Stavební práce a související změny nutně ovlivnily hladký chod mateřské školy, což je třeba při inspekci zohlednit.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v běžných třídách mateřské školy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy zajišťuje deset pedagogických pracovníků, dva nenaplnují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti. Vzhledem k zaměření školy jsou ve sboru dvě učitelky s ukončeným vzděláním ve speciální pedagogice, dvě další studují. Vysokoškolské vzdělání některých dalších zaměstnanců podporuje orientaci školy na tvořivou dramaturgii jako prostředek výchovného působení. Většina učitelek má dostatečnou praxi a vyznačuje se zájmem o vykonávanou práci. Pozitivně působí ve výchovném procesu mužský prvek, jednak v roli učitele, jednak v působení dvou pracovníků náhradní vojenské služby. Vhodným zpracováním jejich pracovní náplně dokázala ředitelka školy využít jejich pomoc při náročnější práci s dětmi. Pedagogický sbor je v poslední době převážně stabilizovaný, věková skladba je vyvážená.

Pro vedení zaměstnanců disponuje ředitelka školy schopností empatie a citlivého přístupu k lidem. Její metodické vedení bylo v posledních měsících poněkud omezeno nutností přizpůsobit se stavebním pracím při rekonstrukci školy, její vysoká odborná erudovanost je však patrná. Kompetence oblasti řízení jsou částečně přenášeny na zástupkyni ředitelky, která je zodpovědně plní. Poradním orgánem ředitelky jsou pedagogické rady, předložený zápis z jedné z nich dokumentoval efektivní a neformální řešení pedagogických i organizačních problémů. Ostatní zápisy z pedagogických rad nebyly doloženy, nebylo možné ověřit stanovený systém a analytické využití závěrů. Kromě těchto přibližně kvartálních porad organizuje ředitelka krátké častější operativní porady, bez formální evidence. Kontrolní systém ředitelky sestává z hospitační činnosti a následného rozboru, osobního pohovoru s učitelkou a zobecnění problému na pedagogické radě. V letošním školním roce se ředitelka dosud hospitační činnosti nevěnovala pro svou angažovanost v rekonstrukčních pracích. Hospitační

záznamy z minulého roku nebyly doloženy, nicméně z výsledků výchovně-vzdělávací práce většiny učitelek je patrné, že hospitační činnost je funkční. Péči o nekvalifikované učitele ukládá ředitelka školy jejich zkušeným kolegyním.

Dalšímu vzdělávání věnuje ředitelka školy mimořádnou pozornost. Učitelky se účastní vzdělávacích akcí podle svého záměru a v souladu se zaměřením školy. Přenos získaných poznatků ostatním je pravidlem. Některé semináře organizuje ředitelka přímo v mateřské škole podle potřeby pedagogického týmu. V rámci kultivace osobnosti se všechny učitelky věnují samostudiu, dvě z učitelek současně studují vysokou školu. Odborná literatura je ve škole k dispozici v široké nabídce nejrůznějšího zaměření.

Pracovní atmosféru školy vytváří ředitelka na základě dobré znalosti všech zaměstnanců svým taktním přístupem a motivací k práci, pozitivním hodnocením a vytvářením optimálních předpokladů pro kariérní růst.

Organizační strukturu školy tvoří Školní řád, Pracovní řád pro pedagogické pracovníky a Organizační řád školy. Ve Školním řádu jsou pro rodiče stanoveny nejen povinnosti, ale také jejich práva se vstřícným uvedením nabídek školy, např. půjčování odborné literatury apod. Na základě optimálních vztahů se tak škole podařilo navázat úzkou spoluprací s rodiči. Společné akce zaměřené většinou k oslavám tradičních svátků roku pak umožňují vzájemné poznávání a podporují ochotu rodičů škole pomáhat. Také otevřenost školy a důraz na adaptaci dětí s rodiči usnadňuje její prezentaci na veřejnosti.

Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou je funkční. Kromě toho je škola v úzkém kontaktu i s jinými organizacemi, které užívají v pronájmu prostory školy, např. Centrum tvořivé dramatiky, občanské sdružení Mátá, Strom. Škola také poskytuje možnost praxe pro studenty Pedagogické fakulty UK a JABOKu.

Úroveň personálních podmínek je velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova mateřské školy je účelovým zařízením, které je po právě ukončené rekonstrukci, definitivní úprava zahrady a některých částí objektu se ještě diskutuje. Realizace projektu rekonstrukce naplnila specifické požadavky učitelů na funkční provoz a současně spolu s výměnou některého nábytku škola získala na estetickém vzhledu. Místnosti třídy i herny v obou pavilonech poskytují dětem dostatek prostoru. Podnětnost prostředí spolu s výzdobou odpovídá představám třídních učitelek, někde ještě není zcela dokončeno, jinde se esteticky čistý vkusný interiér stává současně i výchovným faktorem. Přilehlé místnosti poskytují dostatek místa i pro zázemí zaměstnanců. Šatny i sociální zařízení vyhovují náročným požadavkům současnosti. Výzdoba dětskými pracemi není ještě zcela uplatněna, nástěnky ještě nejsou instalovány. Součástí mateřské školy jsou i větší místnosti mimo hlavní budovu, propojené chodbou, které děti užívají v případě nepříznivého počasí anebo jsou pronajímány. Zrekonstruována je také keramická dílna s pecí.

Vybavení mateřské školy obsahuje klasické i moderní hračky a pomůcky, zohledňuje i individuální potřeby integrovaných dětí. Škola záměrně nevlastní televizní přijímač ani počítač vzhledem ke svému odlišnému zaměření. Také počet hraček ve třídách je limitován, aby spontánní aktivity adekvátně plnily svůj účel a podporovaly dětskou tvořivost a aktivitu. Dětská knihovna disponuje dostatečným počtem vhodných knih, koncepce školy podmiňuje jejich využívání.

Zahrada mateřské školy je prostorná, esteticky upravená a vhodně zařízená bohatým dřevěným programem. Ředitelka školy uvažuje o dalším netradičním vybavení s využitím vodních prvků. Hlediska psychohygieny jsou dodržována, ve škole je vzorná čistota, teplo a světlo. Význam spontánních činností pro děti je v režimu dne respektován. Pitný režim byl dříve zaveden, v současné době ještě není obnoven.

Materiální zdroje jsou využívány efektivně, ředitelka plánuje ve spolupráci s učitelským kolektivem jejich doplňování podle finančních možností. V současné době jsou pro náročnost rekonstrukce poněkud omezeny.

Vzhledem k dosud neukončeným pracím v objektu není hodnocení materiálně-technických podmínek zcela objektivní. Avšak úsilí všech zaměstnanců evidentně směřuje k naplňování jejich projektu „Kultivací prostředí ke kultivaci osobností“, což opravňuje k hodnocení podmínek jako příkladných.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Vzhledem k nutnému upřednostnění podmínek pro rekonstrukční práce byla příprava na studium Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání odložena na druhé pololetí. Ředitelka školy zpracovala harmonogram s určením úkolů pro všechny pedagogické zaměstnance, aby byla zajištěna příprava na školní vzdělávací program a jeho následné zpracování do programů třídních. V letošním školním roce se zatím orientují podle Ročního pracovního plánu ředitelky, který vychází z hodnocení práce v předcházejícím školním roce. Zaměřují se na zachování žádoucí úrovně výchovně-vzdělávací práce, tělesnou zdatnost dětí a oblast estetiky. Cílem je kultivace sociálních vztahů spolu s rozvojem aktivity a tvořivosti dětí. Obsah programu respektuje podmínky školy a jeho realizace se převážně daří, jeho realizace je v souladu s cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných formulářích, dokumentace integrovaných dětí obsahuje veškeré potřebné údaje. Průkaznost zápisů výchovně-vzdělávací činnosti v Přehledech výchovné práce je nižší.

Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů se zjišťuje na základě analýzy práce všech učitelek, která je podrobně zpracována v každé třídě několikrát v roce. Z těchto výsledků se pak vychází při zpracování dalších plánů školy. Při organizaci výchovně-vzdělávací práce se její cíle přizpůsobují specifickým a vývojovým potřebám dětí předškolního věku.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s cíli předškolní výchovy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce mateřské školy

Spontánní a řízené činnosti.

Úroveň sledované výchovně vzdělávací práce ve třech třídách se vzájemně odlišovala svým charakterem a specifickými přístupy učitelek. V plánování a přípravě na práci se projevuje demokratický postoj ředitelky školy, která ponechává všem třídám volbu ve způsobu přípravy na práci. Jednotný přístup je možné vysledovat v jednoduchých tzv. třídních ročních plánech, které spíše informují o organizační struktuře třídy, nástin témat vzdělávací práce tříd je pak

rozdílné úrovně. Vlastní konkrétní plánování se uskutečňuje v týdenních plánech, které se aktualizují podle potřeby.

Služby pedagogů jsou zpracovány tak, že v každé třídě se dětem v dopoledních hodinách věnují dva pedagogové, případně jsou zde využíváni i pracovníci náhradní vojenské služby. Tím je zajištěna kvalita individuální péče, která vychází z plánů individuálního rozvoje dětí, zvláště dětí integrovaných a s odkladem školní docházky. Učitelky zaměřené na tvořivou dramaturgii využívaly při své spolupráci odborných dovedností a vzájemného porozumění, které se obráželo i v podpoře sebedůvěry a sebeúcty dětí. Při ranních hrách se tvořily přirozené skupiny, které byly schopny kooperace i komunikace. To se projevovalo i ve zdařilých námětových hrách. Učitelky prokázaly pedagogické mistrovství při vedení dětí se speciálními potřebami. V kontaktním kruhu se potvrdily velmi dobré komunikativní dovednosti dětí. Učitelky zaměřovaly cíleně pozornost na jejich řečové schopnosti a vzájemné vztahy mezi dětmi. Svým partnerským přístupem podporovaly sebejistotu a rozhodovací schopnosti dětí.

Podobných výsledků dosahovala výchovně-vzdělávací práce ve spontánních činnostech i druhá třída, kde se projevovalo kromě prvků tvořivé dramaturgii také specifické působení učitele-muže. Oběma pedagogům, učitelce i učiteli se v úzké spolupráci daří netradičními metodami a formami práce nenásilně a přitom cíleně vést spontánní činnosti i individuálně cvičit s integrovaným dítětem. Organizace činností je funkční, s dostatečným využíváním prostoru třídy. Přes přirozeně uplatňované partnerství mezi dětmi a učiteli jsou patrná dohodnutá pravidla chování. Hodnocení dětí je konkrétní, oceňuje jejich pokroky směrem k jejich možnostem. Jedním ze zřetelných pozitiv jsou předpoklady pro rozvoj fantazie a představivosti. V kontaktním kruhu děti kromě vyjadřovacích schopností prokázaly i své hudební dovednosti.

Ve třetí třídě se obě učitelky věnovaly řízeným činnostem, zpočátku bez uplatnění věkové diferenciaci. Dařilo se jim námětové propojení integrovaných činností a dosažení uspokojení dětí z pohybu při hrách, s kvalitním klavírním doprovodem učitelky. V dalších činnostech metody práce odpovídaly tradičnímu, až stereotypnímu pojetí, s nižší mírou motivace bez vnitřního zaujetí dětí. Frontální forma s převahou verbálního projevu učitelky spolu s náročným vedením integrovaného dítěte snižovala účelnost naplňování výchovných cílů. Pozitivní výsledky měla závěrečná skupinová práce, kdy se mladší děti mohly věnovat spontánní hře a starší byly zaujaty přiměřenou výtvarnou činností.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti.

Sebeobslužné dovednosti mají děti v zásadě upevněné, jejich účast na přípravě stolování a rozdávání jídla je minimální. Komunikace a kulturně-společenské návyky jsou velmi dobré úrovně, vzájemné vztahy pozitivně ovlivňuje věkově smíšené složení tříd. V tvořivých činnostech je patrný důraz na rozvíjení představivosti a fantazie. Řečové a komunikativní dovednosti jsou systematicky procvičovány v kontaktních kruzích a s využitím prvků tvořivé dramaturgii. Úroveň myšlenkových operací je rozvíjena u většiny dětí vhodnými metodami práce. Pohybové dovednosti dětí nebylo možno ze sledovaných činností objektivně posoudit, neboť v režimech dnech nejsou pohybové činnosti zakotveny.

Převážně progresivní metody a formy práce spolu se schopností interakce a komunikace dávají u většiny učitelek vhodné předpoklady pro rozvíjení dětské osobnosti jako naplňování koncepce školy. Užívané tradiční přístupy s nižší motivační schopností vykazují pak odpovídající nižší efektivitu výsledků práce. Úroveň výchovně vzdělávací činnosti je pak hodnocena jako vynikající, v některých případech velmi dobrá až průměrná.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení jsou v souladu s údaji uvedenými ve Zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina z 23. prosince 1996 a dodatek z 18. 7. 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolní a školských zařízení z 27. prosince 1999
3. Rozhodnutí dětí o přijetí do mateřské školy, dokumentace pro vřazení integrovaných dětí pro školní rok 2002/03
4. Individuální plány rozvoje dětí s odkladem školní docházky a dětí integrovaných
5. Rozhodnutí o odkladech školní docházky
6. Dohoda o stanovení počtu dětí ve třídách ve šk. roce 2002/03
7. Evidenční listy dětí, přehledy výchovné práce, docházky pro školní rok 2002/03
8. Kniha úrazů
9. Roční pracovní plán školy, třídní plány.
10. Pracovní řád, Řád školy, Organizační řád
11. Kritéria pro přidělování osobních příplatků
12. Zápis z pedagogické rady

ZÁVĚR

Přes nedostatečnou odbornou a pedagogickou způsobilost dvou pracovníků jsou personální podmínky pro výchovně-vzdělávací práci vyhovující, neboť jejich zájem o práci, další vzdělávání a rozvoj vlastní osobnosti tyto nedostatky kompenzuje. Ředitelka školy při vedení zaměstnanců uplatňuje demokratický způsob řízení a preferuje neformálnost a citlivý přístup při řešení problémů. Některé rezervy v oblasti řízení jsou způsobeny nutnou preferencí rozsáhlé rekonstrukce školní budovy, která směřuje k naplnění projektu kultivace prostředí školy. Závěrečná fáze tohoto projektu není ještě dokončena, zaměstnanci se podílejí na její realizaci a definitivní úpravě podnětného prostředí podle svých schopností. Díky úzkému vztahu s rodiči se daří najít podporu a pochopení také u nich. Podmínky pro integraci dětí se speciálními potřebami se tak výrazně zlepšují i v materiálně-technickém zabezpečení. Vybavení školy je v souladu se stanovenými cíli její koncepce.

Výchovně-vzdělávací práce ve třídách s integrovanými dětmi se většinou vyznačovala tvořivým přístupem učitelek a kvalitní systematickou přípravou. Dobrá znalost dětí se speciálními potřebami umožňuje naplňování jejich plánů individuálního rozvoje. Zaměření na tvořivou dramaturgii a její využití ve výchovném procesu je efektivní. Děti dosahují velmi dobrých schopností v oblasti komunikace a rozvoji tvořivosti. V menšině se vyskytovala nižší účinnost metod a forem výchovně-vzdělávací práce. Příznivá a vstřícná atmosféra byla sledována ve všech třídách mateřské školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Jindra Černá

.J. Černá v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Anna Kuruczová

V Praze dne 22. ledna 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. ledna 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

PaedDr. Vlasta Gregorová

Gregorová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy – MČ Praha 6	2003-02-13	010 0120//03-1029
Zřizovatel	2003-02-13	010 0119/03-1029
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány